

D. A treia rază
Alte lucrări de putere ale lui Hristos (Mesia) și adversarii Lui
Luca 5.12-6.11

1. Isus vindecă un lepros

Luca 5.12-16

La Luca, ca și la Marcu (1.40), vindecarea leprosului are loc în timpul primei călătorii misionare, pe care Isus a făcut-o cu ucenicii Lui. Evanghelistul Matei prezintă această minune imediat după predica de pe munte. La coborârea de pe munte Isus întâlnește bolnavul și îl vindecă. Această ultimă informație este așa de categorică și celelalte două așa de generale, că desigur este normal să acordăm întâietate relatării din evanghelia după Matei.

12. Isus era într-una din cetăți. Și iată că un om plin de lepră, cum L-a văzut, s-a aruncat cu fața la pământ, L-a rugat, și I-a zis: „Doamne dacă vrei, poți să mă curățești.“

13. Isus a întins mâna, S-a atins de el, și i-a zis: „Da, voiesc, fii curățit!“ Îndată, l-a lăsat lepra.

14. Apoi i-a poruncit să nu spună nimănui. „Ci du-te“, i-a zis El, „de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce a rânduit Moise, ca mărturie pentru ei.“

15. Se răspândea tot mai mult vestea despre El, și oamenii se strângeau cu grămada, ca să-L asculte și să fie vindecați de bolile lor.

Evanghelistul nostru a prezentat evenimentele următoare nu cronologic, ci după un anumit punct de vedere. Relatăriile din capitolul 5 prezintă această caracteristică în mod bătător la ochi. Petru gândea că din cauza caracterului său păcătos nu este demn de părtășia cu Isus (Luca 5.8). Leprosul era considerat un pedepsit de Dumnezeu, pentru că s-a făcut vinovat de un păcat deosebit.¹ Slăbănogul avea nevoie de iertarea păcatelor. Chemarea vameșului, care prin profesia

¹ Leproșii în Israel constituiau o problemă de cea mai mare aversiune. Lepra era sub trei aspecte cea mai gravă boală.

1. Sub aspect fizic: crusta albă rodea carnea, un mădular după altul era atacat și în cele din urmă chiar și oasele erau roase. Temperatura mare cu insomnia și vise de groază chinuiau îngrozitor pe bolnav. Boala ducea la moarte. Din cauza acestei lipse de speranță bolnavul era considerat un cadavru viu. Învățătorii Legii iudei îl socoteau pe cel lepros ca mort. (Patru sunt puși pe aceeași treaptă cu mortul: săracul, leprosul, orbul și cel fără copii.) – Dacă vreodată dintr-un motiv oarecare avea loc o vindecare, o astfel de persoană era considerată ca înviată din morți.

2. Sub aspect social: Din cauza caracterului deosebit de contagios al bolii, bolnavul era despărțit de familia lui și era exclus de la legăturile cu oamenii și el avea legături numai cu alți bolnavi nefericiți ca și el. Leproșii trăiau de obicei în grupe, la o oarecare depărtare de locurile locuite (2 Împărați 7.3; Luca 17.12). Li se aducea hrana la locuri stabilite. Când ei se apropiau, toți fugeau cuprinși de groază. Această boală era considerată cea mai îngrozitoare boală: tiranul tuturor bolilor. Leproșii mergeau cu capul descoperit, cu bărbia acoperită, trebuiau să-și rupă hainele și trebuiau să se facă cunoscuți ca leproși, atunci când se întâlneau cu cineva, și strigau tare: „Necurat, necurat!“ Aceasta înseamnă: eu sunt stricat, otrăvit, contagios, sunt un repudiat, ține-te departe de mine! – Nu este destul că bolnavul este lepros, ci el trebuie să facă cunoscut cu glas tare starea lui jalnică. (Compară cu Levitic 13.45 și 46). Drept mulțumire pentru strigătul trist de atenționare se trimitea leproșilor aflați în singurătatea lor ceva mâncare. Dar dacă leprosul se apropia de vreun cătun locuit, atunci el era ucis cu pietre fără milă.

3. Sub aspect religios: Lepra făcea necurat din punct de vedere levitic. Necurăția leprosului depășea orice altfel de necurății. Căci el făcea necurat nu numai ce el atingea, ci chiar prezența lui era suficientă să facă necurat pe toți cei din locul respectiv, chiar și fără vreo atingere. „Dacă un lepros intra într-o casă, toate uneltele din casă erau necurate începând din momentul în care el intra, chiar și cele mai de sus grinzi ale casei. Ca semn al necurăției lui, „el trebuia”, așa cerea Legea, „să-și rupă hainele, să lase să-i crească părul capului, fără să-l îngrijească și să-și acopere bărbia ...” Din cauza necurăției deosebite, lepra era un motiv pentru care soția putea să divorțeze. – Lepra părea să fie, și aceasta era cel mai îngrozitor, o pedeapsă divină directă, și anume o pedeapsă pentru calomniere (Psalm 101.5), mândrie (2 Împărați 5.1 și 2 Cronici 26.16 și 19), pentru vărsare de sânge (2 Samuel 3.29), pentru jurământ fals (2 Împărați 5.23 și 27), pentru desfrânare (Geneza 12.17), pentru tâlhărie (Levitic 14.36) și așa mai departe. Aceasta era cel mai îngrozitor pentru un lepros, că el trebuia să se vadă ca fiind blestemat de Dumnezeu,

lui era un păcătos remarcabil, este o dovadă că Isus îl consideră demn să vină în părtășie cu El. Această serie de relatări arată cum Isus înfăptuiește programul prezentat în Luca 4.18-21, că toți cei apăsați, cei repudiați, săracii, umiliții, bolnavii și păcătoșii au voie să aibă parte de dragostea Lui plină de îndurare.

Vindecarea leproșului trebuie să fi avut loc în apropiere de Capernaum sau chiar în Capernaum. Textul în limba greacă descrie concret surprinderea care a luat naștere prin înfățișarea deodată și dezgustătoare a lui. Bolnavul stătea acolo, fără să fie văzut venind. Trebuie să fi fost surprinzător, căci el a încălcat prevederea Legii. Expresia: plereslepras, **plin de lepră**, este un termen de specialitate medicală. Lepra a atins deja ultimul stadiu. Nefericitul era total lipsit de speranță, deferit morții. Cel repudiat a căutat pe Isus, deoarece el auzise deja multe despre El, ca să găsească la El ajutor și vindecare.

După ce leproșul a găsit pe Domnul, a căzut cu fața la pământ înaintea Lui și L-a rugat: **„Doamne dacă vrei, poți să mă curățești!”**

Toți trei evangheliștii spun curățești, în loc de vindeci, deoarece această boală este legată la ei de necurăția levitică. În cuvintele **Doamne dacă vrei, poți**, se cuprinde atât teama mare cât și credința mare. Alți bolnavi au fost vindecați – leproșul știa aceasta -, de aceea credința. Dar probabil el era primul bolnav cu o astfel de boală, care a reușit să vină până la Isus și să implore ajutorul Lui; de aceea teama lui.

El s-a încrezut în Domnul prin credință. Acum el se întreabă, dacă Isus vrea. Necondiționat Isus vrea să ne curețe de necurăția păcatelor noastre, de aceea să-L rugăm neapărat pentru aceasta. Cu totul altfel este în cazul necazurilor exterioare și suferințelor. Și în acest caz Isus poate vindeca și ajuta. Însă uneori este voia Lui ca boala să rămână, deoarece ea este necesară pentru smerire (2 Corinteni 12.7), pentru sfințire (Evrei 2.10; 5.8,9). În cazul bolilor vrem să ne ferim să impunem ceva egoist.

Evanghelistul Marcu, care descrie cu plăcere simțămintele lui Isus, scoate în evidență compasiunea care Îl cuprinde pe Domnul la privirea celui sortit morții. Relatările celor trei evangheliști sunt textual identice într-o împrejurare care trebuie să fi produs o impresie vie asupra martorilor și care s-a păstrat în cuvinte: **Isus a întins mâna, S-a atins de el**. Caracterul contagios al leprei era cunoscut pretutindeni. Atingerea unui leproș făcea necurat, conform Legii. Isus însă a atins nu numai pe leproș, ci El l-a cuprins tare cu mâna Lui. Căci cuvântul tradus de Luther prin „a atinge” înseamnă a cuprinde, a îmbrățișa, a înconjura (Marcu 10.13,16; 1 Ioan 5.18).

Nu Se expune Isus unui pericol mult mai mare prin existența Sa omenească, și anume prin atingerea naturii Sale curate cu natura noastră păcătoasă, fără să fie înfrânt de ea?

Mântuitorul a cuprins omenirea necurată, prin aceea că El a intrat pe deplin în ea; El face la fel și astăzi cu fiecare în parte. El atinge necurăția noastră păcătoasă nu numai cu vârful degetului, ci El cuprinde pe cei necurați cu brațul îndurării Sale.

14. Apoi i-a poruncit să nu spună nimănui. „Ci du-te“, i-a zis El, „de te arată preotului, și adu pentru curățirea ta ce a rânduit Moise, ca mărturie pentru ei.” Marcu a redat într-o formă mult mai expresivă tonul aspru, da, poruncitor, în care a fost dată porunca și interdicția (vezi Marcu 1.43). Cuvântul „i-a spus să plece numaidecât” redat în evanghelia după Marcu și folosit acolo și în capitolul 1.12, se referă la cercul format în jurul lui Isus. Porunca severă a lui Isus, să nu spună nimănui despre vindecare, se înțelege cel mai bine, dacă se presupune că pe Isus Îl interesa în principal împlinirea prescripțiilor Legii referitoare la vindecarea leproșilor. El respectă cuvintele Sale din predica de pe munte: Să nu credeți că am venit să stric Legea sau prorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc

ca fiind alungat de Dumnezeu. Și cât timp ținea boala, asupra lui stătea și sentința de condamnare din partea lui Dumnezeu. Și deoarece în cele mai multe cazuri boala se sfârșea cu moartea îngrozitoare, un astfel de nefericit murea în noaptea deplină a deznădejzii, lepădat pentru totdeauna de Dumnezeu, destinat condamnării veșnice și iadului. Chinului temporal îi urma chinul veșnic. (F. Rienecker – Comentariu la Ev. după Matei – pag. 92 – Ed. 15)

(Matei 5.17). La fel și cuvintele de încheiere, **ca mărturie pentru ei**, primesc un sens simplu, și anume pentru preoți, nu pentru popor. Mărturia este dovada despre respectarea Legii mozaice de către Isus, pe care o va oferi jertfa adusă de lepros preoților (compară Levitic 13.49 și 14.10).

Ceea ce leprosul avea de făcut cunoscut preoților, arată totuși pe Mântuitorul ca Domn al Legii: preoții vechiului legământ trebuie să confirme oficial prin declararea omului ca fiind curat conform legii, că Unul mai mare decât ei a venit. Preoția „Lui” nu numai va declara curat ci realmente ea va face curat cu desăvârșirea autorității divine prin jertfa Sa de pe Golgota.

Cât de impresionant este prezentată în această minune contopirea între dumnezeirea și natura umană a Domnului! – Numai în această unitate între dumnezeirea adevărată și natura omenească adevărată, în suveranitatea divină liberă și totodată ascultarea omenească față de Lege, în această legătură între contraste constă marea taină a Fiului lui Dumnezeu și Fiului Omului.

Conform relatării lui Marcu, leprosul nu a respectat interdicția dată de Isus, „să nu spună nimănui” și prin această neascultare îngreunează activitatea lui Isus în Galileea.

15. Se răspândea tot mai mult vestea despre El, și oamenii se strângeau cu grămada, ca să-L asculte și să fie vindecați de bolile lor.

16. Iar El Se ducea în locuri pustii și Se ruga.

Rugăciunea era contragreutatea pe care Isus o puneă contra tuturor pericolelor care amenințau permanent dinăuntru sau din afară lucrarea Sa.²

Mântuitorul nu urmărea o mișcare în masă, însoțită de o mulțime de popor entuziasmată; drumul Lui cobora tot mai în jos (Filipeni 2.8). Isus nu a venit niciodată pe cărarea dreaptă, elogiul mulțimii mari nu L-a înflăcărat nici măcar o clipă. Mai degrabă El a luptat împotriva pericolelor entuziasmului fanatic și carnal și împotriva inspirației fanatice și carnale.

În agitația fără asemănare și în dorința vie de lucru Isus a rămas un mare Om al rugăciunii.

Și noi? Cât de puțin timp avem noi pentru rugăciune! Lucrul pune stăpânire așa mare pe noi, că gândim, că nici măcar o oră pe zi nu ne rămâne ca să căutăm fața lui Dumnezeu și să avem o convorbire în liniște cu Tatăl nostru din cer. Nu ca să-L cunoaștem pe Dumnezeu, nu ca să convingem pe Dumnezeu trebuie să ne luăm timp pentru rugăciune, ci din cauza noastră, ca să ne exersăm încrederea în El și dependența de El, pe scurt, ca să exprimăm viața nouă „asemenea Lui”.

„În viața noastră de rugăciune putem recunoaște mai clar decât în orice altceva cum stăm de fapt față de Dumnezeu. Crediința fără rugăciune nu este nimic altceva decât numai deșertăciune, spune Luther.³

² O imagine impresionantă: „În noaptea tăcută pe înălțimea liniștită a munților stă Isus pe genunchi, una cu Tatăl, destăinuindu-I-Se pe deplin, dedicat în totul Lui, cuprinzându-L cu toată puterea sufletului Său. Unindu-Se cu El în cea mai mare profunzime, până soarele răsare și cu văpaia lui purpurie înconjoară cu raze de lumină pe singuraticul care Se roagă. – Abia venirea ucenicilor și chemarea lor Îl aduc pe pământ și Îl smulg din cufundarea profundă în Dumnezeu.”

³ Noi nu putem nimic fără El; cum ar trebui ca fiecare problemă, care ne-o pune ziua, orice greutate, care se ridică înaintea noastră, fiecare nevoie și îngrijorare, care ne apasă, fiecare experiență a slăbiciunii noastre să ne trimită direct la rugăciune cu ardoare: „O, Doamne, ajută, o, Doamne, dă reușită!” Dacă pornim **singuri** la lucru, aceasta este o tăgăduire și o detronare a lui Dumnezeu, ca și cum ar conta numai **alergarea noastră**, ca și cum **noi** am fi Dumnezeu pe pământ și domn al vieții și împărați peste moarte! Cine nu se roagă și nu cheamă pe Dumnezeu în nevoia lui”, spune Luther, „cu siguranță acela nu Îl consideră Dumnezeu, și nici nu-I dă onoarea divină cuvenită Lui.”

Poate fi pentru noi o bucurie **în afara** lui Dumnezeu? Ne poate lovi o suferință, care să nu ne mâne în brațele Lui? Nu ar trebui toate acestea, da, chiar toate, să devină un imbold dorit, ca să venim la El? Dacă iubim pe Dumnezeu din toată inima, în dragostea cu care Isus ne-a iubit, atunci și viața noastră ar fi o rugăciune neîntreruptă, atunci nu ar fi nimic care să ne poată despărți de Dumnezeu, atunci toate ar fi numai un mijloc prin care să căutăm pe Dumnezeu, să slujim lui Dumnezeu, să umblăm cu Dumnezeu! Cine iubește pe Dumnezeu, acela trăiește ca să se roage!

Cine zice: „Nu am timp!”, acela se lipsește singur de ceea ce este cel mai important.

Noi devenim sclavi ai lucrului și prin aceasta sclavi ai lumii acesteia, dacă nu ne rugăm, dacă nu avem ore de singurătate cu Dumnezeu, dacă nu ducem o viață de rugăciune ca Isus! Numai în rugăciune ne ridicăm deasupra lumii acesteia, ne ridicăm deasupra eului nostru prăpădit, numai în rugăciune Îl avem pe Dumnezeu.” (din: Hilbert „Un lucru trebuie”)

2. Isus iartă păcate și vindecă

Vindecarea unui slăbănog
Luca 5.17-26

17. Într-una din zile, Isus învăța pe noroadă. Niște Farisei și învățători ai Legii, care veniseră din toate satele Galileei și Iudeei și din Ierusalim, stăteau acolo; iar puterea Domnului era cu El,⁴ ca să vindece.

18. Și iată că niște oameni purtau într-un pat pe un slăbănog, și căutau să-l ducă înlăuntru, ca să-l pună înaintea Lui.

19. Fiindcă n-aveau pe unde să-l ducă înlăuntru, din pricina norodului, s-au suit pe acoperișul casei, și l-au coborât cu patul printre cărămizi, în mijlocul adunării, înaintea lui Isus.

20. Când le-a văzut credința, Isus a zis: „Omule, păcatele îți sunt iertate!”

21. Cărturarii și Fariseii au început să cârtească, și să zică în ei înșiși: „Cine este acesta, de rostește hule? Cine poate să ierte păcatele decât singur Dumnezeu?”

22. Isus, care le-a cunoscut gândurile, a luat cuvântul și le-a zis: „Pentru ce cârtiți în inimile voastre?”

23. Ce este mai lesne: a zice: «Păcatele îți sunt iertate», sau a zice: «Scoală-te, și umblă?»

24. Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pământ să ierte păcatele: - «Ție îți poruncesc», a zis El slăbănogului, «scoală-te, ridică-ți patul, și du-te acasă»

25. Și numaidecât, slăbănogul s-a sculat, în fața lor, a ridicat patul pe care zăcea și s-a dus acasă, slăvind pe Dumnezeu.

26. Toți au rămas uimiți, și slăveau pe Dumnezeu; plini de frică, ziceau: „Azi am văzut lucruri nemaipomenite.”

După ce am redat pe cât posibil de fidel versetele 17-26 – redăm acum explicația fiecărui verset, și anume în mod excepțional într-o traducere liberă a textului original.

17. Într-o zi Domnul era într-o casă preocupat cu activitatea Lui de Învățător. Printre ascultători erau și adversarii Lui, fariseii și cărturarii. Ei veniseră din toate satele Galileei și Iudeei și din Ierusalim. El era o putere-a-Domnului (o kyrios-dynamis), ca să Se arate vindecând.

Poporul se înghesuia în jurul lui Isus. Poporul este tare de urechi pentru partea teoretică, însă are un simțământ fin pentru viață și fapte și se regăsește repede în împrejurări noi, dacă el le pricepe. Astfel el a recunoscut repede că Isus este un Împuternicit al lui Dumnezeu. Poporul se folosește cu toată simplitatea de acest fapt. Ei se apropie cu cererile lor ca înaintea lui Dumnezeu. Deosebit de interesantă este aici expresia lui Luca „iar puterea Domnului (Kyrios-dynamis) era cu El (sau era El)”, aceasta înseamnă că puterea Domnului era acolo în persoană, ca să Se reveleze ca vindecător (Mântuitor). Luca folosește deseori expresia dynamis – putere, în total de 14 ori; capitolul 1.35; 4.14; 4.36 și așa mai departe -, dar legătura dynamis-putere cu

⁴ Însă El era nu numai un Învățător, ci El era „o putere”, dynamis-Kyrios era acolo, așa cum se spune textual.

Această zi era iarăși o zi ca aceea în seara căreia în Capernaum (Luca 4.40) această putere divină s-a arătat în mod deosebit. – Și, ciudat, la revelarea minunată și prezentarea puterii divine întâlnim aici pe terenul galileean prima ciocnire a lui Isus cu oficialitățile din Ierusalim.

Kyrios-**Domnul** numai aici! Kyrios-Domnul face trimitere în urmă prin istorisirea nașterii în Luca 2.11, spre Vechiul Testament. În Vechiul Testament Kyrios este numele pentru Dumnezeu. Dacă aici se spune cuvânt cu cuvânt „puterea Domnului-Kyrios-dynamis” – sau așa cum are Codexul D „Kyrios-dynamis era El”, prin aceasta se adevărește din nou de către Luca Dumnezeirea lui Isus: și această atestare a Dumnezeirii lui Isus este foarte importantă pentru ceea ce are loc după aceea prin cuvintele referitoare la iertarea păcatelor, ceea ce a dat așa de multă bătaie de cap adversarilor. – Revenim la text. Isus nu era singur cu poporul. Predicile Mântuitorului și lucrările Lui a provocat senzație. El a devenit cunoscut în cercuri largi. El era o noutate, o apariție interesantă în domeniul evlaviei. Se făceau călătorii, ca să-L studieze.

Astfel farisei și cărturari au venit din ținuturi îndepărtate, chiar și din Ierusalim, și stăteau observând atenți. Aici era Unul care dădea învățătură. Și cu toate acestea El nu a făcut nici o școală așa cum au făcut cărturarii și fariseii. Învățătorii Legii sau cărturarii în sine nu constituiau o partidă politică, așa cum erau fariseii și saducheii. Cărturarii lui Israel erau experții în probleme legate de Lege. Intenționat au fost dați fără îndoială fariseilor, care au fost trimiși din Ierusalim în Galileea, ca să supravegheze pe Isus și dacă era nevoie să discute cu El (versetul 21). Nu era o călăuzire minunată, că tocmai în aceste zile, în care vrăjmașii lui Isus erau prezenți în Adunare, ca să strângă material de acuzare, a fost adus slăbănogul la Isus? Aceasta era călăuzire și hotărâre divină. Acesta este felul de a fi al Tatălui ceresc, că El „închide gura” vrăjmașilor Săi prin puterea faptelor.

18. Atunci, deodată oamenii au adus pe o targă un bărbat total paralizat. Purtătorii au încercat să ajungă până la Isus, ca să așeze bolnavul înaintea Lui.

19. Dar din cauza mulțimii de oameni le-a fost imposibil să-l ducă înăuntru. De aceea s-au urcat pe scara exterioară a casei pe acoperișul plan, de acolo l-au coborât împreună cu targa printr-o gaură realizată prin îndepărtarea țiglelor, direct înaintea lui Isus. Proasta dispoziție a celor adunați trebuie să fi fost mare din cauza acestei nerușinări care le întrecea pe toate în originalitate.

Dar altfel era la Isus. El S-a bucurat mult de fapta acestor oameni. În această râvnă înflăcărată, care nu ține seama de nimic, El vede credință, și anume credință vie, și El nu vrea mai mult. Credința vie străpunge toate obstacolele, trece „prin oțel și piatră”. Cu siguranță pe bolnav l-a costat multe dureri ca să ajungă la Isus pe acest drum neobișnuit. El a fost pus în mijlocul celor mulți de față, expus tuturor privirilor.

Deoarece după concepția iudeilor boala era totdeauna urmarea păcatului, pentru bolnav era o povară dublă să vină înaintea Domnului pe drumul public, unde el s-a prezentat ca păcătos nu numai înaintea Mântuitorului, ci și înaintea întregului popor prezent. Dar el nu a luat în considerare părerile oamenilor. Acum era o ocazie de întâlnire cu Isus.⁵

De la început este improbabil și imposibil că omul slăbănog a permis lipsit de voință să se facă cu el ca și cu o bucată de lemn, ca să-l ducă și să-l poarte, să-l urce și să-l coboare pe locul unde Isus lucra și vorbea. – Mai degrabă pare totuși că realmente curajul credinței lui a fost cauza acestei acțiuni.

Isus a văzut în credință, așa cum am amintit, nu numai dorința de vindecare a bolnavului, ci mai degrabă dorința de împăcare a unui suflet conștient de vină, doritor de mântuire, care a pornit pe drumul acesta genial de scăpare. El a văzut realmente în fapta acestei grupe îndrăznețe credința lor comună și a zis bolnavului: „păcatele îți sunt iertate”.

⁵ Împărăția cerurilor se ia cu năvală, și cei ce dau năvală pun mâna pe ea. Cine vrea să vină la Isus, acela nu trebuie să se lase prin nimic împiedicat și speriat. Slăbănogul și purtătorii lui erau astfel de **spărgători**, care au spart cu forță să intre în Împărăția cerurilor. Era o spargere, o pătrundere a credinței în sensul cel mai adevărat și real și care se poate explica numai prin încrederea cea mai îndrăzneată, care pare să se afle la limitele cutezanței.

20 Când Isus a văzut această îndrăzneală specifică, a zis: „Omule (anthropos), te declar nevinovat de toată nedreptatea (hamartiai) ta.”

Cu autoritate urmează achitarea mare de toată vina. Omul în ciudățenia lui consideră sănătatea cel mai înalt bun al lui și prin aceasta duce lipsă de adevărata viață. Slăbănogul exprimă nevoia lăuntrică mai mult decât starea corporală. De unde știm aceasta? Pentru că Isus nimănui nu dăruiește iertarea păcatelor, care nu dorește aceasta.

Din punctul de vedere israelit acest cuvânt al Domnului Isus are o însemnătate mare, indiferent dacă este redat de Matei de Marcu sau de Luca. Adresarea este diferită – dar ce este esențial este identic la toți trei: **„Păcatele îți sunt iertate!”** – un semn, cât de adânc s-a întipărit acest cuvânt. El înseamnă o poziție cu totul nouă față de problema păcatului și suferinței. Bornhäuser scrie următoarele: „Părerea iudaică despre păcat și suferință este următoarea: acolo unde este suferință, păcatul este cauza, și acolo unde este încă suferință, acolo iertarea nu este încă deplină.” Deci Isus spune celui care încă zăcea paralizat pe pat: „Păcatele îți sunt iertate!” și prin aceasta vestește o Evanghelie pentru mii și zeci de mii de oameni. Însă cuvântul Său spune nu mai puțin decât: s-ar putea ca cineva să sufere din cauza urmărilor păcatelor sale, probabil va suferi până la sfârșitul vieții sale, dar el poate avea parte pe deplin de har, poate avea iertarea.

21 Desigur aceasta era ceva deosebit pentru cărturari și farisei. Au început să gândească și au vorbit unii cu alții: L-am prins! Aceasta este blasfemie, căci numai Dumnezeu poate cu adevărat să declare nevinovat.

22 Isus a pătruns gândurile lor în totalitate și a zis:

23 Ce vă preocupă așa de mult? Ce este mai ușor să spui: te declar nevinovat de toată nedreptatea ta, sau să spui: ridică-te și umblă?

Ceea ce revolta pe acești oameni ai Legii era faptul că Isus de la Sine declara pe oameni liberi de toată vina lor și îi ierta. Aceasta era un atac la maiestatea lui Dumnezeu. În tot Vechiul Testament nu se atribuie lui Mesia autoritatea de a ierta păcatele. Fraza că numai Dumnezeu poate ierta păcatele este pe deplin adevărată și îndreptățită. Deoarece Isus ca Om după părerea lor Își permitea să facă ceea ce numai lui Dumnezeu I se cuvenea să facă, ei L-au învinuit de blasfemie.

Isus a cunoscut, așa cum Marcu exprimă mai exact „în Duhul Său” (compară cu Marcu 2.8), gândurile adversarilor Săi. Cu întrebarea: „Ce este mai lesne?” Isus Se coboară la gândurile interlocutorilor.

Din cauza împietririi inimii și a nebuliei trebuia ca cel mai neînsemnat să devină dovadă pentru cel mai mare. Expresia iertarea păcatelor servește ca dovadă a Dumnezeirii Făcătorului de minuni. În sensul acesta trebuie înțeles, când Domnul spune: **„Dar, ca să știți că Fiul Omului are putere pe pământ să ierte păcatele: - Ție îți poruncesc ...”** Iertării păcatelor, cu adevărat cel mai mare lucru, Domnul îi adaugă acum vindecarea trupească. Împuternicirea divină, care Îl atestă și Îl susține pe Isus, El o învăluie în smerenie. El nu spune: „Pentru ca voi să recunoașteți că Eu iert păcatele cu împuternicire divină, și nu de la oameni.”

Domnul Se abține să mărturisească despre Sine: „Eu sunt Dumnezeu!” El Se numește pe Sine Însuși „Fiul Omului”. Împuternicirea Lui divină o face cunoscut prin aceea, că El are împuternicirea să ierte păcatele pe pământ.

24 Dar ca să știți, că Fiul Omului are cu adevărat împuternicire (exusia) de la Dumnezeu pe pământ să dezlege de orice nedreptate făcută împotriva lui Dumnezeu și a omului, El a zis cu autoritate slăbănogului: „Îți zic, ridică-te, ia-ți patul și du-te acasă.”

Luca folosește aici pentru prima dată expresia „Fiul Omului”. Titlul „Fiul lui Dumnezeu” exprimă relația lui Isus cu Dumnezeu. Titlul „Fiul Omului” exprimă relația Lui cu omenirea. Fiul Omului este Avocatul și Eliberatorul omenirii. Acest Avocat și Eliberator S-a „întins tocmai până la stele”. El a făcut ceva, pe care numai Dumnezeu îl poate face. El a îndepărtat povara uriașă a vinovăției umane. Aceasta a făcut El. El a făcut aceasta cu autoritate divină.

25 Și el s-a ridicat deodată. Toți puteau vedea aceasta. A luat sub braț targa pe care era culcat și s-a dus acasă laudând pe Dumnezeu.

Hristos ca medic al trupului a dovedit vizibil la corpul său ceea ce El mai înainte ca medic a făcut sufletului său fără să se vadă.

Slăbănogul s-a ridicat. Oricine putea vedea că el a devenit cu adevărat sănătos. Toți trebuiau să recunoască că Isus putea să ierte păcatele cu împuternicire divină.

Evenimentul acesta îi uluiește pe martorii oculari. Ei preamăreau pe Dumnezeu și erau totuși plini de groază.

26 Atunci toți au fost cuprinși de extaz din cauza surprizei. Ei laudau pe Dumnezeu. O teamă mare i-a cuprins pe deplin. Ei spuneau: „Aceasta este ceva ciudat (paradoxal), ceea ce noi am văzut astăzi.”

Sub acoperișul desfăcut s-a petrecut ceva cu totul nemaiauzit. A avut loc ceva în chip desăvârșit dumnezeiesc. Și anume nu numai în ascunsul sufletului a avut loc aceasta, ci și vizibil la corp. La dezlegarea sufletului s-a adăugat vindecarea trupului. Acest act dublu este minunea de se sub acoperișul desfăcut. Cerul deschis arată la rândul lui spre întregirea viitoare a creației, spre restabilire.

3. Isus cheamă ca însoțitor pe un om deosebit de păcătos

Chemarea lui Levi

Luca 5.27-32

27. După aceea Isus a ieșit afară, și a văzut pe un vameș, numit Levi, șezând la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine!”

28. Vameșul a lăsat totul, s-a sculat, și a mers după El.

29. Levi l-a făcut un ospăț mare la el în casă; și o mulțime de vameși și de alți oaspeți ședeau la masă cu ei.

30. Fariseii și cărturarii cărteau și ziceau ucenicilor Lui: „Pentru ce mâncați și beți împreună cu vameșii și cu păcătoșii?”

31. Isus a luat cuvântul și le-a zis: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi.

32. N-am venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți ci pe cei păcătoși.”

Luca leagă ca și Matei și Marcu istorisirea despre chemarea lui Matei (Levi) direct cu relatarea despre vindecarea minunată a slăbănogului.

În timp ce Isus ieșea din casa în care a vindecat pe slăbănog, probabil casa lui Petru, și a trecut de partea cealaltă la lacul Ghenezaret (Marcu 2.13), El a văzut un vameș șezând la locul lui de vamă.

Remarcabil este faptul că evanghelistul Matei îl numește pe vameș „Matei” (Matei 8.9), și că acolo Matei este numit între apostoli cu acest epitet (Matei 10.3). Luca și Marcu îl numesc Levi (Luca 5.27; Marcu 2.14). Marcu îl denumește fiul lui Alfeu.

Nu ne-a venit uneori gândul, că nouă ne-ar fi mai rău, pentru că nu am trăit pe timpul lui Isus? Dar cum stăteau lucrurile cu oamenii din Nazaret, cum le-a mers celor mai mulți din contemporanii Săi dintre iudei? Ce au văzut la El i-a pus total în încurcătură.

Aceste legături cu „răufăcătorii”, cu tot felul de indivizi interlopi, această sărăcie, această supunere umilitoare sub autoritățile păgâne, acest Profet sărman, pe care nici măcar frații Lui de trup nu-L cred – aceasta dă naștere la multă repulsie și supărare! Probabil și noi ne-am fi poticnit de El.

După ce Matei a spus „da” la chemarea lui Isus, el a organizat „un ospăț mare” în casa lui pentru cei de același rang cu el pentru rămas bun și spre onoarea Domnului, care a produs această schimbare decisivă în viața lui. Isus nu disprețuiește aceste dovezi ale dragostei

recunoscătoare, ci împreună cu ucenicii Lui a luat loc între cei expulzați ai poporului. Pentru farisei aceasta trebuie să fi fost foarte revoltător. Era considerată o necurăție levitică să stai împreună cu vameșii și să stai la masă cu cei cufundați în vicii.

Fariseii și cărturarii au luat la întrebări pe ucenicii Domnului, că ei nu ar fi avut nici o rețineră să mănânce și să bea cu această societate degradată. Cu toate că atacul acesta era îndreptat împotriva lui Isus, au fost atacați ucenicii. De aceea Domnul a luat cuvântul și a apărut felul Lui de comportare prin cuvintele: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi.” Această expresie întâlnită des în Talmud și în scrierile profane stă la Luca în simpla alcătuire a contrastelor: „cei sănătoși” și „cei bolnavi”. Evangheliștii Marcu și Matei folosesc un cuvânt care se poate traduce și prin „tari”, adică complet și permanent sănătoși. Această expresie folosită de Domnul are importanță dublă. El a adresat-o învățătorilor și preoților lui Israel, pentru ca ei ca medici răi să se rușineze, deoarece ei sunt chemați să întărească pe cei slabi și să vindece pe bolnavi (Ezechiel 34.4). Ei acționează cu egoism lipsit de dragoste. Ei evită bolnavii, ca să nu se infecteze. Substantivul doctor la singular, folosit de Medicul venit, este foarte captivant.

Cuvântul marelui medic Isus Hristos mărturisește că El iartă cu autoritate toate păcatele celui care primește cuvântul Său.

Cine sunt deci cei sănătoși, care nu au nevoie de medic? Contextul expresiei arată că în realitate Domnul nu cunoaște nici un „sănătos” și nici un „drept” pe pământ, ei se cred numai că sunt sănătoși și drepti. Înaintea lui Isus, Medicul, care vrea să vindece păcatul, toți oamenii sunt bolnavi și păcătoși.

Cu strigătul mare: „Eu am venit!”, Isus Se prezintă ca „Mesia”. Strigătul Lui, care se adresează tuturor, este pentru fiecare „păcătos” și nu pentru cei „drepti”. Fariseii, care se vedeau pe ei înșiși ca drepti, și nu păcătoși, nu doreau ajutorul Medicului. Este ca și cum Domnul ar spune: „Am venit să chem pe toți, dar nu pe cei drepti, ci pe păcătoși!”

4. Isus, Mântuitorul păcătoșilor, vorbește despre post

Luca 5.33-35

33. Ei [fariseii și cărturarii] I-au zis: „Ucenicii lui Ioan, ca și ai fariseilor, postesc des, și fac rugăciuni, pe când ai Tăi mănâncă și beau.”

34. El le-a răspuns: „Oare puteți face pe nuntași să postească în timpul când mirele este cu ei?”

35. Vor veni zile când va fi luat mirele de la ei; atunci vor posti în acele zile.”

Atât fariseii cât și ucenicii lui Ioan Botezătorul posteau. Deoarece postul tocmai a declanșat conflictul, cei care lăuntric erau pregătiți să creadă ar fi putut recunoaște că Mesia era prezent. Citim de exemplu la Maimonides ca învățătură iudaică: „Toate posturile vor înceta în zilele lui Mesia, și nu va fi altceva decât zile bune și zile de bucurie, așa cum stă scris în Zaharia 8.19”. În sensul acesta Isus Se numește pe Sine „Mirele”, în contrast cu cei care Îi puneau întrebări și timpul prezenței Sale la ei îl numește timpul bucuriei nunții. Cu privire la întrebarea, dacă prietenii mirelui pot fi determinați să postească, atâta timp cât mirele este la ei, Domnul spune că postul nu se potrivește bucuriei nunții.

Atâta timp cât Mirele este prezent, ucenicii aleși ai Domnului, prietenii Mirelui, au toate motivele să se bucure. Deoarece postul aparține durerii, ar fi o contradicție cu bucuria nunții să postească acum. Ucenicii vor avea deseori ocazii să postească, când Mirele va fi luat de la ei. Această comunicare foarte generală marchează zilele suferinței și morții Sale. Pentru ucenicii lui Ioan Botezătorul, al căror domn era în momentul acela în închisoare, aceasta era o indicare comparativă, pe care Domnul a repetat-o mai târziu (compară cu Matei 17.12). Isus vrea să le spună: „Domnul vostru, pentru care postiți și vă întristați din cauza întemnițării lui, nu este Mirele adevărat, care în mod asemănător, dar alt fel va fi luat.”

El nicidecum nu dorește să tulbure bucuria de moment, în timpul în care Domnul era la ucenici. Chiar dacă suferința cea mai mare urma să vină, chiar dacă Ioan Botezătorul putrezește în închisoare, totuși ucenicii lui Isus trebuie să se bucure de Mire, de aceea ei nu trebuie să postească acum. Zilele „postului” (însă într-un alt sens) vor reveni, când Mirele nu va mai fi la ai Săi. Acest post nu va fi atunci un post în sensul legalist, vechi-testamental și fariseic, pe care omul îl face după alegerea lui, ci postul acesta cuprinde tot timpul Bisericii în timpul absenței Domnului lor, acesta este timpul între înălțarea la cer și revenirea Lui. Timpul acesta este un timp sever și plin de necaz, dar care va fi iarăși un timp de multă bucurie și fericire. Fiecare, care este în părtășie de viață cu Domnul lui, are dreptul să se bucure, așa cum s-au bucurat odinioară ucenicii la început; chiar și atunci când vor veni zilele crucii. Ultimul țel este însă nunta Mirelui cu ai Săi, atunci zilele bucuriei și plăcerii vor fi ajuns la desăvârșire și împlinire, în care toate zilele de sărbătoare vor fi ajuns la țelul minunat.

5. Isus, Mântuitorul păcătoșilor, vorbește în trei parabole despre relația vieții noi cu viața veche.

Luca 5.36-39

Primele două parabole (versetele 36-38)

36. Le-a spus și o pildă: „Nimeni nu rupe dintr-o haină nouă un petec, ca să-l pună la o haină veche; altmintrelea, rupe și haina cea nouă, și nici petecul luat de la ea, nu se potrivește la cea veche.

37. Și nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi; altmintrelea, vinul cel nou sparge burdufurile, se varsă, și burdufurile se prăpădesc;

38. ci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi, și amândouă se păstrează.

39. Și nimeni, după ce a băut vin vechi, nu voiește vin nou, căci zice: «Este mai bun cel vechi».

Prin cele expuse până aici se înțelege ce vrea Domnul să spună prin vechi și nou. Ambele parabole despre îmbrăcămintă și despre vin amintesc mult în acest context despre pregătirea pentru nuntă, despre care Domnul a vorbit în versetele 34 și 35 cu ocazia întrebării despre post. De aceea ambele parabole nu trebuie despărțite de cele spuse anterior, dacă se vrea ca ele să fie înțelese.

Evangelhistul Luca redă probabil un înțeles mult mai profund parabolei despre petec, decât o fac ceilalți doi sinoptici. Conform unei formulări este o nebulie să tai o bucată de material dintr-o haină nouă ca să cârpești una veche. Haina nouă este deteriorată și nefolositoare, și bucata de material din haina nouă nu armonizează cu haina veche. Conform evangelhistului Matei și lui Marcu petecul pentru cârpitul hainei vechi este din „material netrecut prin puiă”. Materialul care nu a trecut prin puiă nu se poate nicidecum folosi la cârpit. Căci această stofă nouă se strânge, de exemplu la umezeală, și astfel rupe și mai mult materialul deja îmbătrânit al hainei vechi.

Primele două evanghelii, după Matei și după Marcu, amintesc numai o singură pagubă, Luca numește două pagube, și anume: a) stricarea hainei noi; b) ruperea și mai mult a hainei vechi.

Se pune întrebarea: „Ce vrea să spună Isus prin haină nouă și haină veche?” În versetele anterioare Domnul spune că după luarea Mirelui va avea loc „postul” nou.

Prin haina nouă Isus se referă la viața nouă a ucenicilor. Pe cât de nebunește este să iei dintr-o haină nouă o bucată de material, ca să repari haina veche, tot pe atât de neînțelept este să aduci la unison noul, pe care Isus îl aduce, cu vechiul, care există ca legalism fariseic, și anume în sensul că noul este folosit pentru petecirea vechiului, adică vechiul devine numai puțin îmbunătățit. Aceasta ar însemna o lovitură dublă, și anume a) o deformare și schimonosire a vechiului; b) o deformare și mutilare a noului.

Mulți comentatori sunt de părere că Domnul a vrut prin parabola a doua despre **vinul** vechi și vinul nou să spună același lucru ca în parabola anterioară. Aceasta însă nu este în totul așa.

Hainei vechi și hainei noi nu îi corespund pe deplin burdufurile vechi și noi. O haină este îmbrăcată în afară. Vinul însă este pus înăuntru în burdufuri. Dacă prin haină se face referire mai mult la partea exterioară a vieții noi, **vinul** arată mai degrabă spre partea lăuntrică a vieții noi, deci îndreaptă atenția spre duh.

Burdufurile sunt simbolul pentru oamenii care primesc Duhul vieții noi. Sunt persoanele care pot primi Duhul numai ca oameni noi, adică ca oameni convertiți.

Ambele parabole despre **haină** și **vin** se completează reciproc și includ o dublă chestiune: 1. Noul nu trebuie amestecat cu vechiul în scopul îmbunătățirii vechiului; 2. pentru ce este cu totul nou se potrivesc numai oamenii noi, adică oamenii care s-au convertit cu adevărat. Cei care sunt prinși și solidificați în ce este vechi și nu se desprind de aceasta, asemenea burdufurilor vechi nu pot cuprinde și nu pot ține vinul nou sau duhul nou.

Dacă Domnul spune, că nimeni nu toarnă vin nou în burdufuri vechi, prin aceasta El justifică și felul cum a procedat Ioan Botezătorul, care mereu a îndreptat pe ucenicii lui spre Noul, și anume spre Domnul și urmarea Lui.⁶

După ce Isus a rostit în forma cea mai categorică contrastul între cele două atitudini de bază spirituale și organele lor, El spune într-o a treia parabolă, că susținătorii sinceri ai sistemului vechi să fie atenți la duhul obișnuinței, care stăpânește foarte ușor omenirea, și poate să facă să fi nedrept față de atitudinea nouă.

Parabola a treia (versetul 39)

39. Și nimeni, după ce a băut vin vechi, nu voiește vin nou, căci zice: „Este mai bun cel vechi.”

Imaginea este preluată din starea de moment, ca și în parabola anterioară. Vinul nou este pus în burdufuri noi. Proaspăt, dar puțin acrișor, probabil la început este contrar gustului acelor care sunt obișnuiți cu vinul vechi dulceag. La fel stau lucrurile și cu natura vieții noi, pe care Isus o predică și o realizează. Sistemul legalist este mult mai comod, căci este mai ușor să dai lui Dumnezeu exteriorul, și anume formele de evlavie, decât înăuntrul, inima. Cine s-a obișnuit cu vinul vechi nu dorește vinul nou. El îi este prea efervescent și prea spumos. Natura nouă a Duhului aduce neliniște. Cine merge mână pe căile vechi obișnuite este zguduit neplăcut. Se odihnește confortabil pe practicile exterioare evlavioase.

Posturile multe erau o obișnuință a ucenicilor lui Ioan Botezătorul, că ei le preferau mai bine pe acestea, în loc să primească noul ucenicilor lui Isus. Cu trecerea timpului lucrurile obișnuite sau vechiul devine plăcut, chiar dacă el pare un jug greu.

Ucenicii lui Ioan Botezătorul constituie în a treia evanghelie, mai mult decât în primele două, o părtășie cu forme de viață fixe. Alături de obiceiul lor de a posti, pe care îl cunosc și Marcu și Matei, transmiterea specială a lui Luca arată și un obicei deosebit de a se ruga al acestui cerc, moștenit de la Ioan Botezătorul (Luca 11.1). Aceasta este iarăși o însușire în care

⁶ A se citi Ioan 1.29-51 și 3.25-36. – Să te predai Domnului, aceasta este unica premisă pentru primirea vieții noi, a vinului nou în burdufuri noi. Cu toate că Ioan Botezătorul a prorocit despre vinul nou și a arătat înspre Mire, erau totuși ucenici de-ai lui care posteau, care deci nu puteau înțelege. Domnul a spus acelor ucenici ai lui Ioan: „Voi sunteți încă la cele vechi. Ucenicii Mei însă au noul!”

Originalitatea și independența sursei lui Luca rezultă foarte clar. În ceea ce privește pe Matei și Marcu, cu siguranță niciunul din ei nu s-a folosit de Luca. Ar fi făcut ei învățătura lui Isus „mai împotrivoare Legii” prin lăsarea la o parte a celei de-a treia parabole, decât era ea (învățătura) în propriile lor expuneri?

Printre altele, ei arată clar pentru ce Josephus a considerat demn să amintească pe Ioan Botezătorul, și probabil lămuresc într-un fel planul secund al celei de-a patra evanghelie. Mișcarea lui Ioan Botezătorul nu este – fără să știm din ce cauză – preluată în comunitatea creștină de la început, ci și-a căutat căi proprii și pe aceste căi a ajuns evident în conflict cu comunitatea lui Isus. Aceasta se poate deduce cel puțin de la Luca și Ioan. Drept urmare relatările lor modeste au valoare mare pentru noi, în primul rând pentru că sunt independente una de alta și totodată se întregesc” (Rengstorf).

evanghelia a treia este în concordanță cu evanghelia a patra. În Ioan 3.25 și versetele următoare ei sunt chiar ca grupă în controversă cu cercul cărturarilor cu privire la botezul practicat de domnul lor. Concordanța în aceste aspecte este cu atât mai importantă cu cât la mult timp după moartea lui Ioan Botezătorul în Faptele Apostolilor 19.1 și versetele următoare este amintită o grupă de ucenici ai lui Ioan Botezătorul. Oricât de reduse sunt notițele, ele oferă totuși o impresie cu privire la efectele puternice și urmările lucrării lui Ioan Botezătorul.